

Utbildningsplan

Nämnden för lärarutbildning

Specialpedagogprogrammet, 90 högskolepoäng
Special Education Programme, 90 credits

Nivå

Avancerad nivå

Fastställande

Fastställd 2016-02-04.

Reviderad 2025-12-09.

Utbildningsplanen gäller från och med hösttermin 2026.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet för studier på avancerad nivå.

Särskild behörighet:

Grundläraresexamen, ämnesläraresexamen, yrkesläraresexamen, förskolläraexamen eller motsvarande äldre examen

Tre års yrkeserfarenhet på minst halvtid som lärare efter erhållen läraresexamen.

Yrkeserfarenheten måste styrkas med tjänstgöringsintyg/blankett där tjänstens omfattning tydligt framgår.

Svenska B/Svenska 2 och 3

Engelska A/Engelska 5

Programbeskrivning

Specialpedagogprogrammet leder till en yrkesexamen som specialpedagog och omfattar 90 högskolepoäng (hp). Syftet är att studenten utifrån sina pedagogiska erfarenheter ska utveckla ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt inför ett kvalificerat pedagogiskt arbete i enlighet med målen för specialpedagogexamen.

Programmet ska utifrån studentens grundutbildning och läraryrkets erfarenhetsbaserade kunskap inriktas mot specialpedagogisk kompetens att möta barn och elever i behov av särskilt stöd på organisations-, grupp- och individnivå. Vissa kurser samläses med speciallärarprogrammet.

Grundläggande i utbildningen är den integrativa relationen mellan teori och praktik. Studenternas erfarenhetsgrundande kunskap är viktig för att kunna tolka det innehåll som utbildningen behandlar och därmed vidareutveckla den specialpedagogiska kompetensen.

För att studenterna ska kunna utveckla sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialpedagoger för barn och elever i behov av särskilt stöd kommer utbildningens innehåll att belysas utifrån individ-, grupp-, organisations- och samhällsnivå.

Specialpedagogexamen uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 90 högskolepoäng.

Självständigt arbete

För specialpedagogexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Mål

Examensmål enligt Högskoleförordningen

För specialpedagogexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialpedagog för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse

För specialpedagogexamen ska studenten:

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter, och
- visa fördjupad kunskap och förståelse inom specialpedagogik.

Färdighet och förmåga

För specialpedagogexamen ska studenten:

- visa förmåga att kritiskt och självständigt identifiera, analysera och medverka i förebyggande arbete och i arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter på organisations-, grupp- och individnivå,
- visa förmåga att utforma och delta i arbetet med att genomföra åtgärdsprogram i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt granska olika vetenskapliga perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter samt tillämpa kunskaper om neuropsykiatriska

svårigheter i olika lärmiljöer,

- visa fördjupad förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i pedagogiska frågor för kollegor, föräldrar och andra berörda, och
- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För specialpedagogexamen ska studenten:

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Innehåll och struktur

Programöversikt

Specialpedagogprogrammet är en distansutbildning med obligatoriska fysiska träffar vid Linnéuniversitet. Utbildningen bedrivs med hjälp av en webbaserad lärplattform varför tillgång till Internet erfordras. Utbildningen ges i tre block om 20 hp och avslutas med ett fjärde block om 30 hp.

I det inledande blocket tas olika perspektiv på specialpedagogik upp vilket syftar till att vidga studenternas syn på det specialpedagogiska området och skapa en gemensam bas inom det specialpedagogiska kunskapsområdet. Det första blocket syftar dessutom till att lägga en grund för ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt till den pedagogiska praktiken och reflektioner över eget och andras förhållningssätt i mötet med människors olikheter.

Det andra blocket syftar till att utveckla kunskap om människors och grupper olik förutsättningar, intressen och motiv i relation till samhälle, organisationer, grupper och olika lärmiljöer.

I det tredje blocket fördjupas detta område där kompetensen att möta barn och elever i behov av särskilt stöd utvecklas. Med särskilt fokus på specialpedagogens dubbla uppdrag ges en orientering om orsaker och kännetecken kring exempelvis läs-, skriv-, och matematiksvårigheter eller andra funktionsnedsättningar. Dessutom studeras skolutveckling och ledarskap.

Det fjärde blocket fokuserar på vetenskapliga frågor och professionsfrågor i relation till den kommande pedagogiska praktiken. Under detta avslutande block ska den studerande inom ramen för kursfordringarna genomföra ett självständigt arbete (examensarbete).

Kurser i programmet

Kursernas ordningsföljd kan komma att ändras.

År 1/ Block 1: Att möta och kritiskt granska det specialpedagogiska området, 20 hp

Kurs 1: Specialpedagogiska perspektiv i pedagogiska praktiker, 10 hp (G2F)

Kurs 2: Specialpedagogik i olika lärmiljöer I, 5 hp (A1N)

Kurs 3: Professionellt förhållningssätt I: Vetenskaplighet och specialpedagogisk praktik, 5 hp (A1N)

Block 2: Att förstå människors olikheter i pedagogiska verksamheter 20 hp

Kurs 1: Främjande och förebyggande arbete för barn/elever i förskola och skola, 5 hp (A1N)

Kurs 2: Specialpedagogik i olika lärmiljöer II, 10 hp (A1F)

Kurs 3: Professionellt förhållningssätt II: Vetenskaplighet och samtal, 5 hp (A1F)

År 2/ Block 3: Att utveckla den pedagogiska verksamheten i relation till människors olikheter, 20 hp

Kurs 1: Specialpedagogens roll- lärande, utveckling och pedagogisk utredning, 10 hp (A1F)

Kurs 2: Specialpedagogens roll- samtal och verksamhetsutveckling, 10 hp (A1F)

Block 4: Att problematisera och utveckla verksamheten, 30 hp

Kurs 1: Vetenskapliga metoder, 10 hp (A1F)

Kurs 2: Självständigt arbete inom specialpedagogprogrammet, 15hp (A1E)

Kurs 3: Professionellt förhållningssätt III: Skolutveckling, 5 hp (A1F)

Samhällsrelevans

För att kunskap som förvärfvas i utbildningen ska kunna vidareutvecklas och omsättas i handling, samt leda till förändringar i praktiken, är möjligheterna till reflekterande processer vid arbetsplatsen betydelsefulla. Stora delar av de arbetslivsanknutna delarna av utbildningen bygger på ett nära samarbete med skolläring och övrig personal på den egna arbetsplatsen. För studenter som under studietiden saknar lärartjänst krävs att dessa knyter kontakter med en skola. I utbildningen ingår studiebesök och fältstudier inom olika pedagogiska verksamheter där studenternas rektorer samt berörda specialpedagoger och speciallärare erbjuds att delta i träffar under utbildningen.

Internationalisering

I utbildningen förbereds studenten för att verka i en mångkulturell skola utifrån ett internationellt perspektiv. Frågor om etnicitet, interkulturalitet, demokrati och utbildning berörs i utbildningen. Studenter i specialpedagogprogrammet uppmuntras till studier utomlands. Kurser kan, om de motsvarar de som ska läsas enligt strukturplanen, ersättas med studier vid något utländskt lärosäte. Studenter erbjuds ta del av de avtal med utländska lärosäten som finns inom Linnéuniversitetet. Utlandsstudier planeras i samråd med Programadministrationen.

Perspektiv i utbildningen

- Professionsbas och professionell progression

Professionsperspektivet i specialpedagogprogrammet framträder i integrationen mellan teoretisk kunskap, samtal mellan och inom yrkesgrupper samt de arbetslivsanknutna delarna. Det är genom växelverkan mellan dessa som studenten skapar en kunskapsbas av olika erfarenheter som ligger till grund för professionsutveckling. Studenten utvecklar gradvis förståelse för specialpedagogyrkets olika dimensioner och samtidigt en praktisk färdighet i att planera, genomföra och utvärdera undervisning. I kursplanemålen och examinationsuppgifter betonas den professionella progressionen. Specialpedagogprofessionen kräver kommunikativ förmåga. Studenten ska under sin utbildningstid utveckla lyhördhet samt hållbara språkliga färdigheter så att studenten ändamålsenligt kan kommunicera sina kunskaper i samtal och skrift.

- Vetenskapligt förhållningssätt och progression

Ett vetenskapligt förhållningssätt utvecklas kontinuerligt genom studiernas nära koppling till didaktisk vetenskap och en medveten utveckling av kritiskt

förhållningssätt, analysförmåga och förmåga att kommunicera sin kunskap muntligt och skriftligt. Genom att utveckla egna praktiska och teoretiska kunskaper och färdigheter samt genom att tillägna sig och kritiskt granska forskningsresultat förbereder sig studenten för att kunna utveckla yrkesområdet.

- Hållbar utveckling

Hållbar utveckling ingår i lärarutbildningen som ett av de grundläggande värdegrundsperspektiven. Studentens kunskapsutveckling betonas i hållbar utveckling utifrån ekologiska, ekonomiska, och sociala perspektiv i ett globalt sammanhang. I specialpedagogprogrammet lyfts helhetssynen på barns och elevers möjlighet till lärande och socialisation utifrån grundtanken på hållbar utveckling med hänsyn till såväl den fysiska som den psykiska miljön och betydelse av specialpedagogens roll i detta sammanhang.

- Lika villkor

I lärarens uppdrag ligger att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas. Programmet fokuserar på att utbildningen ska leda till att blivande specialpedagoger utvecklar ett professionellt förhållningssätt för att förstå och hantera barns och ungas varierande livsvillkor relaterat till mångfaldsaspekter såsom kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning samt förmåga att verka för en skola där lika villkor råder.

- Entreprenöriellt förhållningssätt

I utbildningen ges tillfällen för studenten att reflektera över entreprenöriellt lärande som ett pedagogiskt perspektiv samt över ett entreprenöriellt förhållningssätt i verksamhetsutveckling.

Kvalitetsutveckling

Nämnden för lärarutbildning har det övergripande ansvaret för kvaliteten i lärarutbildningarna, och organiserar det systematiska kvalitetsarbetet för uppföljning av helhet och progression genom programstudierna samt för att utveckla relevansen för avnämare och relationen till aktuell forskning.

Studentinflytande sker främst via kurs- och programvärderingar, och även genom representation i nämnden för lärarutbildning och i dess beredningsorgan. Studenternas synpunkter bildar underlag för nämndens kvalitetsarbete och resultat med förslag på åtgärder återkopplas till berörda studenter och involverade lärare. Sammanställningar av olika värderingar finns tillgängliga vid universitetet.

Examen

Efter avklarade studier som motsvarar de fordringar som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för Linnéuniversitetet kan studenten ansöka om examen. De som fullföljt Specialpedagogprogrammet kan erhålla följande examen:

Specialpedagogexamen

Postgraduate Diploma in Special Educational Needs

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska). Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

I examensbeviset anges att utbildningen är en påbyggnad på studentens tidigare avlagda lärarexamen.

Övrigt

Förkunskapskrav inom programmet

Förkunskapskrav finns för kurser inom programmet och preciseras i respektive

kursplan. När i programmet sådana förekommer framgår av fördjupningsnivåerna under avsnittet *Kurser i programmet*.

Extra kostnader för studenten

Fältstudier kan komma att medföra extra kostnader för studenten.